

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**Μήνυμα του Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
κ. Πρόδρομου Γ. Προδρόμου
για την Επέτειο της 1^{ης} Απριλίου 1955**

Αγαπητοί και αγαπητές εκπαιδευτικοί,
αγαπητοί μαθητές και αγαπητές μαθήτριες,
αγαπητοί φοιτητές και αγαπητές φοιτήτριες,

Ήταν πρώτη Απριλίου της ΕΟΚΑ η αρχή!

Με αυτό τον στίχο από μικρά παιδιά αφηγούμαστε και τιμούμε, με υπερηφάνεια και ευγνωμοσύνη, την πιο λαμπρή σελίδα της σύγχρονης ιστορίας του τόπου μας, την αντιαποικιακή εξέγερση της ΕΟΚΑ για την αυτοδιάθεση-ένωση με την Ελλάδα.

Την ώρα που τον κόσμο σκιάζει το δράμα της Ουκρανίας και εκφράζουμε αλληλεγγύη σε ένα λαό που υφίσταται τώρα επίθεση και εισβολή, όπως και η Κύπρος από το 1974, θα γιορτάσουμε το έπος του κυπριακού ελληνισμού που με επιτυχία διεκδίκησε το ιδεώδες της ελευθερίας, με τον Αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59.

«Με την βοήθεια του Θεού, με πίστιν εις τον τίμιον αγώνα μας, με τη συμπαράσταση ολόκληρου του Ελληνισμού...», αυτά έλεγε η πρώτη Προκήρυξη του αντιαποικιακού αγώνα των Κυπρίων. Με πνευματικό και πολιτικό ηγέτη τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ' και με Αρχηγό τον Διγενή, οι Κύπριοι αφού είχαν κάνει υπομονή και για 77 χρόνια διεκδίκησαν ειρηνικά την απελευθέρωση, υπολογίζοντας και στο φιλελευθερισμό της Βρετανίας, αλλά απογοητεύτηκαν, αφού ανάγκη ήταν, πήραν τα όπλα την 1^η Απριλίου 1955. Σε συνέχεια της εξέγερσης του 1931, υλοποιώντας την παλαιά αξίωση του Ενωτικού Δημοψηφίσματος του 1950.

Με τη βοήθεια του Θεού... Οι Κύπριοι αγωνιστές ήταν πεπεισμένοι για το δίκιο και την ιερότητα του αγώνα της ελευθερίας και χρησιμοποίησαν τα ίδια σχήματα, τα ίδια λόγια που έβγαιναν μέσα από την εθνική κληρονομιά μας. Τον όρκο της Φιλικής Εταιρείας και του Ιερού Λόχου, τα λόγια του Κολοκοτρώνη που μαζί με τα θυρικά κατορθώματά του, με πίστη διαβεβαίωνε ότι «ο Θεός υπέγραψε την ελευθερία της Ελλάδας και δεν παίρνει πίσω την υπογραφή του...».

Από τη μέρα εκείνη, με τη νεολαία στην πρώτη γραμμή, όπως μαρτυρούν τα θαρραλέα βήματα προς την αγχόνη του μαθητή-ποιητή Ευαγόρα Παλληκαρίδη και του 23χρονου Μιχαλάκη Καραολή, αλλά και η «μάχη της Σεβερείου», σύσσωμος ο κυπριακός λαός δεν δίστασε να ορθώσει το ανάστημα των πανανθρώπινων ιδεωδών μπροστά στο ιλιγγιωδώς υπέρτερο μέγεθος και τη δύναμη της βρετανικής αυτοκρατορίας.

Διαδραματίστηκαν τότε σε όλη την Κύπρο στιγμές πατριωτικής αυταπάρνης και ηρωισμού που ξεπερνούν τα όρια του ανθρώπου. Ο πόθος της ελευθερίας και της εθνικής δικαίωσης κέρδισε την καρδιά και τη σκέψη των ανθρώπων. Ένας μεθυστικός αέρας ελευθερίας φύσηξε από τα αντάρτικα λημέρια της Πιτσιλιάς, μέχρι τον αχυρώνα του Λιοπετρίου, τα στενά των πόλεων και τα κρησφύγετα του Δικώμου.

Διερωτόμαστε κάποτε εμείς σήμερα: πώς ήταν δυνατό τότε άνθρωποι να προχωρούν στον βέβαιο θάνατο και στην αγχόνη, με την ίδια φυσικότητα που κάποιος σήμερα απλώς διασχίζει ένα δρόμο για να πάει στη δουλειά του; Τι έδινε σε λυκειόπαιδες τη δύναμη να ζηλεύουν συμμαθητές τους που οδηγήθηκαν στο μαρτύριο για την πατρίδα και να αδημονούν να έρθει η σειρά τους; Δεν υπάρχει καμιά περίπλοκη εξήγηση. Ήταν άνθρωποι απλοί και καθημερινοί, ζυμωμένοι στην κοινοτική παράδοση και την ορθόδοξη πίστη μας, άνθρωποι με αγάπη στην πατρίδα και εθνική παιδεία. Ήταν άνθρωποι που είχαν ριζωμένη μέσα τους την αίσθηση του «εμείς», για την οποία μιλούσε ο Στρατηγός Μακρυγιάννης. Ήταν άνθρωποι που πίστευαν και ήταν ταγμένοι σε ένα σκοπό πιο πάνω από τα τετριμμένα, τα στενά ατομικά και καθημερινά. Άνθρωποι που πίστεψαν και ένοιωσαν πως δεν αξίζει η ζωή χωρίς ελευθερία.

Ήταν οι νέοι εκείνοι που έκαναν τον νομπελίστα Αλμπέρ Καμύ, έναν από τους πιο μεγάλους συγγραφείς στον κόσμο, να γράψει «Το ελληνόπουλο», ένα κείμενο-κόλαφο που ζητούσε να ακυρωθεί ο επικείμενος απαγχονισμός του Καραολή. Αποφασιστικό ρόλο είχε παίξει όμως, από τις προηγούμενες δεκαετίες, και η ελληνική παιδεία που πρώτη φορά διαδόθηκε και γενικεύτηκε στο πρώτο μισό του εικοστού αιώνα και εμπέδωσε και διαμόρφωσε μια σύγχρονη εθνική και κοινωνική συνείδηση. Της θρυλικής εξέγερσης της ΕΟΚΑ προηγήθηκε μια «μορφωτική επανάσταση», με τη σύγχρονη ελληνική παιδεία στην Κύπρο.

Οι Έλληνες Κύπριοι πολέμησαν και θυσιάστηκαν για τη λευτεριά. Τιμούμε σήμερα ξεχωριστές μορφές όπως ο μεγάλος ήρωας Γρηγόρης Αυξεντίου, που έγινε ολοκαύτωμα για την ελευθερία μη διστάζοντας να επαναλάβει το «Μολών λαβέ» του Λεωνίδα, όπως ο Κυριάκος Μάτσης, ο προικισμένος στοχαστής που με πατριωτική αυταπάρνη απέκρουσε την άκρως δελεαστική απόπειρα δωροδοκίας του Χάρντινγκ δηλώνοντας περήφανα: «ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί ελευθερίας». Όπως ο Μάρκος Δράκος, ο Ιάκωβος Πατάτσος, ο Φώτης Πίττας, ο Αντρέας Ζάκος, ο Χρήστος Σαμάρας και τόσοι και τόσοι άλλοι... Τα «τρακόσια

παραπούλια», για τα οποία μιλούσε ο εθνικός μας ποιητής Βασίλης Μιχαηλίδης : «ύλαντρον όντας κοπεί καβάτζιν, τριγύρω του πετάσσονται τρακόσια παραπούλια». Από τα «παραπούλια» της 9^{ης} Ιουλίου 1821 βγήκε η ΕΟΚΑ!

Ο αγώνας του κυπριακού ελληνισμού κατάφερε εκείνο που φαινόταν αδύνατο. Οδήγησε σε υποχώρηση και σε ένα τέλος τη βρετανική κατοχή και την αποικιοκρατία. Άλλο θέμα αν οι πολιτικές στη συνέχεια δεν μπόρεσαν να ολοκληρώσουν το αίτημα της αυτοδιάθεσης-ένωσης. Έφερε όμως ελευθερία στην Κύπρο και, για πρώτη φορά, ένα ανεξάρτητο κράτος. Αυτό το ίδιο κράτος των Κυπρίων που καλούμαστε να υπερασπιστούμε σήμερα με έργα ειρήνης και δημιουργίας απέναντι στην επιθετικότητα και τη βουλημία της επεκτατικής και αυταρχικής Τουρκίας.

Αυτή την ίδια ελευθερία διεκδικούμε ακόμα σήμερα για τις κατεχόμενες περιοχές μας. Τα ίδια ιδεώδη και τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες για όλους τους Κυπρίους, μέσα από μια πραγματική λύση του Κυπριακού που θα τερματίζει την κατοχή, αλλά και την αιχμαλωσία της Κύπρου από την Τουρκία.

Τιμή και δόξα στον αγώνα του 1955-59!

Τιμή και δόξα στους ήρωές μας που έδωσαν και τη ζωή τους ακόμα για την ελευθερία!

Πρόδρομος Γ. Προδρόμου

Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού,

Αθλητισμού και Νεολαίας